چیرۆک/ شەقامە بازنەییەکان -6- رەسوڵ بەختیار

بازنەی هاوڕێیەتی لەشەقامە بازنەییەکان توندوتۆڵە، مەرجیش نییە، ئەم توندوتۆڵییە بەردەوام بێ، ئەمەش دەکەوێتە سەر هەڵسوکەوتی بەرامبەرەکان، لەکاتێکدا زۆربەی خەڵکی بازنەکان یەکتری باش دەناسن، ناسینێکی دوور و نزیک بەشێکیان هەر لەدێرینەوە خانەوادەکانیان یەکتر دەناسن، بەشێوەیەک هەموو سەروکاریان لەگەڵ یەکتردا بووە، لەناخۆشی و خۆشییەکاندا لە شەڕ و ئاشتیدا، لەلایەکی دیکەوە هەموو خەڵکی شەقامە بازنەییەکان زۆر بەئاسانیش لەگەڵ خەڵکی دەرەوەی بازنەکانی دیکە دەبنە ناسیاری یەکتری، لەپرسە و ئاهەنگەکاندا کاتێک یەکتر دەبینن وەک هاوڕێ و ناسیاری یەکتری مامەڵە لەگەڵ یەکتردا دەکەن، تا وای لێدێ متمانەی پێدەکەن و نهێنی خۆشیان لەلا دەدرکێنن، نهێنییەکانی شەقامە بازنەییەکان زیاتر لەرووی کار و بازرگانییەوەیە، کە لەدێڕ زەمانەوە چەند خانەوادەیەک دەستیان بەسەردا گرتووە، بەڵام کاتێک دوو هاوڕێ لەمنداڵییەوە یەکتر دەناسن،بابەتەکە دەگۆڕێ، دیارە هاوڕێیەتی لەهەموو رووەکانەوە زۆر هەڵدەگرێ تا چیرۆکەکانی هاوڕێیەتییەکان بگێڕینەوە.

فەرهاد هاوڕێی منداڵیمە پێکەوە چووین بۆ قوتابخانە، لەگەڵ ئەوەی چەند ساڵێک لەمن گەورەترە، بەڵام لەتەسکەرەی نفووسەکەی هەمان ساڵی لەدایکبوونی من نووسراوە، بەشێکی زۆری قۆناغەکانی خوێندنمان بەیەکەوە تەواو کرد، ئەوەی سەیرە ئەو ساڵەی من دەرنەچووبام، ئەویش بەهەمان شێوە دەرنەدەچوو، پێدەچوو ئاستی تێگەیشتنیشمان هەر لەیەک دەچوو، یاریی تۆپی پێ و هەموو یارییەکانمان لەبازنەی سێیەمدا بوو، بەڵام باوکمان لەبازنەی یەکەمدا کاری دەکرد، هەردەم کاتێک باوکمان ئێمەی دەبردە بازنەی یەکەم دڵمان زۆر خۆش دەبوو، منداڵانی بازنەی یەکەم زۆر جار بەڕقەوە سەیری ئێمەی دەکرد، بەڵام هەندێکی دیکە هەستیان دەکرد ئێمە دەبین بەهاوڕێیان بۆیە پێیان دەگوتین خۆتان لەهەندێک منداڵی بازنەی یەکەم بەدوور بگرن.

کاتێک دەچووینە قوتابخانە هەردەم ئەو کتێبە قورسانە لامان بارگرانی بوو، لەقۆناغی ئامادەیدا پێمانوابوو، ئەگەر خوێندن تەواو بکەین وەک ئەوەیە، گەورەترین بارگرانی ژیانمان لەکۆڵ

دەبەتەوە، کێشەی ئەمە خوێندنەکە نەبوو، بەڵکو قورسی کتێبەکان بوو، رۆژانە پێنج کتێبمان دەبردە قوتابخانە، سەردەمی ئەمە جانتایەکی واش نەبوو، تا وەک کۆڵەپشت هەڵیگرین، بەڵکو بەلاستیک دەمانبەستایەوە، هەرچۆنێک بێ چەند ساڵێکی دیکە لە قۆناغەکانی خوێندن بەیەکەوە بووین، ساڵی خوێندنی نوێ، یەکەم رۆژی خوێندن چوومە ماڵی فەرهاد، کە چەند مەترێک لەماڵی ئەمەوە لەولاتر بوو، کاتێک پرسیاری فەرهادم کرد، دایکی گوتی: چیتر فەرهاد ناخوێنێ، باوکی لەبازاڕ دوکانێکی بۆ گرتووە، لەوێ کار دەکات، بەڵام تۆ وەک ئەو مەبە، دەتوانی درێژە بەخوێندن بدەی.
-چۆن واتە لەمەودوا بەتەنیا بچمە قوتابخانە، فەرهاد لەگەڵم نایەت، ئەوە بۆ واتان کرد، خۆ چوونە قوتابخانە رێگە لەهیچ ناگرێ.
-بەڵێ بەتەنیا دەچی، ئەگەر تۆش کارێکت دۆزیەوە، دەتوانی واز لەقوتابخانە بێنیت، کوێم مەکتەب، خزمەت بەکەس ناکات، بڕۆ بۆ خۆت پیشەیەک فێربە.
کاتێک لەوێ رۆیشتم وامزانی دونیا بەسەرمدا رووخاوە، هەرچی یاد و یادگاری هەبوو، هەموو بەمێشکمدا گوزەری دەکرد.
ئەو کاتەی هەرزەکار بووین، دەچووینە کۆڕ و سمینار، فەرهاد زۆر حەزی بەکۆڕ و سمینارەکان نەدەهات، هەمیشە دەیگوت: لەو قسە گەورانە هیچ شین نابێ، سەیری رووخساری بکە، پێدەچێ نەخۆشی کەم خوێنە هەبێ، لەجیاتی ئەو قسانە بابچێ چارەسەرێک لەخۆی بکات، ئەو قسە زلانە فلسێک ناکات.
کەچی کاتێک من و فەرهاد دەچووینە ئاهەنگ و کۆنسێرتێک، دەیگوت: باشە، دەتوانین کەمێک مێشکمان بحەسێتەوە، لەو هەموو چەنجاڵییەی رۆژانە تووشی دەبین. (ئەو کات تەمەنمان بە شانزدە حەڤدە ساڵان دەبوو).
لەبیرمە گۆرانیبێژێکی ناوداری عەرەب هاتبووە یەکێک لەهۆڵەکانی ئەودیوو
بازنەی سێیەم، لەقاتی سەرەوەی هۆڵی جەماوەردا جێگەمان بۆوە، من گۆڤاری ئەلف بام لەلا بوو، ئەو گۆرانیبێژە عەرەبە وا قسەی دەکرد وەک ئەوەی لەشارێکی عەرەب نشین بێ، منیش لەو قسانە وەڕسبووم، دەمویست کارێک بکەم ئاهەنگەکە بشێوێنم، بۆیە دەستم کرد بەدڕاندنی گۆڤارەکەی دەستم هەموو لاپەڕەکانم دڕاند و چەند لاپەڕەیەکم دەکرد بەتۆپەڵەیەک لەسەرەوە فڕێم دەدایە خوارەوە، هەموو ئەوانەی رقیان لەو گۆرانیبێژە هەڵسابوو، هاوکاریان دەکردم، لەرێکخستنی تۆپەڵە کاغەز، هەریەکەو لاپەڕەیەکی لوول دادا و فڕێی دەدایە خوارەوە تاوەکو لەناوەندی شانۆکە بکەوێتە خوارەوە.
تەنیا فەرهاد نەبێ گوتی: ئەوە چی دەکەی، خەریکی ئاهەنگەکە

لەهەمووان تێک دەدەی.
ئەو راستی کرد، ئێستاش ئەو گۆرانبێژە عەرەبە کاتێک چاوپێکەوتنی لەگەڵدا دەکەن و لێی دەپرسن: لەچ ئاهەنگێک پەشیمانی.
گۆرانیبێژە عەرەبەکە: کاتێک لەشەقامە بازنەییەکان ئاهەنگم ساز دەکرد، ناخۆشترین رۆژ بوو لەژیانمدا، دواتر هەستم دەکرد، جەماوەرەکە حەز بەوە دەکەن، گوێیان لەگۆرانی بێ، بەڵام بەزمانی خۆیان، بۆیە چەند کەسانێک لەجەماوەرەکە لەو نێوەندە کێشەیان هێنا ئارا، منیان سەخڵەت کرد، بەچەند کردەوەیەک کۆتاییان بەئاهەنگەکە هێنا.
لەهەموو بازنەکان کەسانێک هەن حەز بەهونەر و ئەدەب و زانست دەکرد، زۆربەی ئەوانەی ئەو خولیایەیان هەبوو ئێستا لەنێوەندی هەموو ئەم دەڤەرە بەخولیایەکانیان ناودارن، کەسانیکن بوونەتە سەرچاوەی ئەدەب و هونەر لەبازنەکان.
با لەچیرۆکی هاوڕێیەتی دوور نەکەوینەوە، مەرج نییە هەموو هاوڕێیەتییەک سەرکەوتوو بێ و هەردەم ببن بەپشت و پەنای یەکتر، کاتێک گوێبیستی ئەوە دەبووین، دوو هاوڕێ لەسەر چەند بابەتێک کێشەیان کەوتەتە نێوانیان، یەکێکیان دەمانچەی لەسەر سەری هاوڕێیەکەی داناوە و کوشتوویەتی.
-چۆن؟
-یەکێکیان پەیوەندی لەگەڵ کچێکدا هەبووە، کاتێک زانیوویەتی هاوڕێیەکی چۆتە داخوازی و کچە و دایک و باوکی رازی بوونە، ئەو هاوڕێیەی پەیوەندی لەگەڵ کچەدا هەبووە، لەگەڵ هاوڕێیەکەی ڕێککەوتووە، تا لەدەرەوەی بازنەکان مەی بخۆنەوە، دوای مەستبوون، کوڕە ئەویندارەکە چەند گوللەیەک بەسەر هاوڕێیەکەوە دەنێ و دەیکوژێ.
-دواتر کارەکە کەوتە دادگا، کوڕە ئەویندارەکە لەزیندان حوکمی بیست ساڵەی بەسەردا سەپێندراوە.
-ئەی کچەکە چی بەسەر داهات؟
-کچە شووی بەکوڕێکی دیکەی هاوڕێی کرد.
ئێستا کوڕە ئەوێندارە لەزیندانە و کچەش دوو کوڕ و کچێکی هەیە.
کێشەکان لەشەقامە بازنەییەکان ئەوەندە زۆرن، لەژمارە نایەن، کاتێک بەشەقامێک دادەڕۆی بۆ ئەوە پرس بکەی، لەچاوانی ڕێبوارەکان خەمێکی گەورە دەبینی، ئەم بینینە تەنیا لەچاوانی بەتەمەنەکان نییە، بەڵکو لە چاوانی هەرزەکار و گەنجەکانیش داهاتوویەکی نادیار دەبینی.
-کێشەت چییە؟
-رۆژنامەی شەقامە بازنەییەکان بەرۆژی نیوەڕۆ، راستییەکان چەواشە

دەکەن، کەس کاغەزی کەس ناخوێنێتەوە.

-ئەها مەبەستتە، تەنیا دەیانەوێ قسەی گەورە بکەن، تۆش بەرامبەریان بڵێیت، تۆ راستی و هەر تەنیا تۆ، کەچی تۆ دەزانی راستییەکان چیین، هەست بەکەڵکی هەموو بابەتەکان دەکەی .

-تا ئێستا لێت تێنەگەیشتووم، دەتەوێ چی بڵێت؟

-تۆش ناتەوێ تێبگەیت، تۆ یەکێکی لەناو شەقامە بازنەییەکانت، باپیرانیشت هەر لێرە بوونە. چۆن نازانی کێشەی ئێمەی گەنج چییە، یان دەتەوێ وەک ئەوانی دیکە باس لەشاکارەکانی دەسەڵات بکەم.

باوکم زۆر جاران بۆی گێڕاومەتەوە، کە شەقامە بازنەییەکان هەر لەدروستبوونییەوە تا ئێستا هەر وابووە.

-کوڕم بە کەس خۆت خەتابار مەکە، گۆڕانکاری زەحمەتە، مەگەر دەسەڵاتێکی دیکە بێ سەر لەنوێووە هەموو شتەکان بەرەواژ بکاتەوە، دەزانم ئەو دەسەڵاتە سەرەتا بەهێز حوکم دەکا، بۆ ماوەیەکیش دەیەوێ خۆی شیرین بکات، بەڵام لەژێرەوە هەرجی شیرینی ئەم شەقامە بازنەییانە هەیە دەیخۆن و دەیکەن بەمەزەی مەی خواردنەوەکانیان، کێشەکە لەوەدایە ئەگەر قسان نەکەی دڵ و دەروونت کرمی دەبێ، قسانیش دەکەی زیاتر خەفەتی پێدەخۆی، کەسانی ماستاوچیش نان و ماست بەقسەکانت دەخۆن.

-بازنەی یەکەم مێژووەکەی بۆ چەند هەزار ساڵێک دەگەڕێتەوە، دەیان شەڕ و شۆڕ بە داگیرکردنی بازنەی یەکەم دراوە، هیچ کاتێک بازنەی یەکەم خۆی رادەست نەکردووە، چارەنووسی هەردەم بەدەست خۆی بووە.

-دەتەوێی بڵێی ئێستا داگێرکراوین، داهاتوومان دیار نییە، چاوەڕوانی چارەنووسی خۆمان دەکەین.

لەم دوایەدا فەرهادی هاوڕێم دیتەوە، ماوەیەکی باش لەگەڵ یەکتردا دانیشتین، ئەو هەردەم باسی لەوە دەکرد و دەیگوت: تۆ زۆر دەست لەکونان وەردەدەیی، باوەڕ بکە هیچ سوودی نییە، بۆ خۆت هەر دەبێ لەو شەقامە بازنەییانە بیخولێنیەوە، ئەو گۆرانکاریانەی تۆ و دەیان کەسی دیکە باسی لێوە دەکەن، مەترێک بۆ ناکات، بۆ خۆت هەڵ بڕە.

وەک لەپێشتردا باسم کرد، فەرهاد چەند ساڵێک لەمن گەورەتر بوو، ئەو عەقڵی بەسەر زۆر شتدا دەشکا، هەمیشە دەیگوت: خۆتان سەخڵەت مەکەن، کار و کاسبی خۆتان بکەن و نوێژ و رۆژووی خۆتان بگرن، قەت خۆتان تووشی کێشەی لابەلا مەکەن، چونکە بەهیچ کام لەئێوە ئەو دەخڵ ناگەڕێ.

چەندین خاڵ و بابەتم دەخستە پێش فەرهاد، بەڵام ئەو هیچ کات لەگەڵ بۆچوونەکانم نەبوو.

فەرهاد: ئێمە لەبیست ساڵییەوە ئەو قسانەمان دەکرد، ئێستا

تەمەنمان لە پەنجا تێپەڕیووە، هەر هەمان قسە دەکەین، وەک شەقامە بازنەییەکان تەنیا لەدەوری خۆمان دەخولێینەوە، ئەگەر یەک خاڵ بەرەو پێش چووبێ ئەوا هەقتە ئەو قسانە بکەی.
لەکاتی نووسینی ئەم چیرۆکە ئێستا لەخوارەوەی بازنەی یەکەمداین، خانوو پێشتر خانووەکان یان تەلارەکانی سەردەمی زوو دەیەوانییە دەشتاییەکان، کەچی ئێستا دەڕوانیتە چەند شووقەیەکی پەرش و بڵاوی کاولبوو، ئەوەندە پیس و پۆخڵە تەنیا گەشتیارە عەرەبەکانی باشوور پێی رازی دەبن، بۆ چەند شەوێک لەبەرامبەر پارەیەکی کەم تیایدا دەخەون. کەچی تەنیا حەفتا ساڵ پێش ئێستا جووەکان ئەو شوێنەیان کردبووە خۆشترین بازاڕی ئەو کات، پەرستگەکانیان لەو دەورە بوو، تا ئەم دوایەش ئێستەرەی داوود لەسەرەوەی خانووەکان لەگۆشەیەکدا نەخشێندرا بوون، بەم دواییە کەسانێک دەمارگیر بە سڕینەوەی ئەو مێژووە، هەموو نەخشەکانی ئێستەرەی داوودیان شێواند، بەڵام لەوەتەی ئەوان ڕۆیشتوون، ئەم شوێنە بۆ ماوەیەک لەلایەن کەسانێکەوە داگیر کرابوو، وەک ئەوەی وەک میرات بۆ ئەوان ماوەتەوە، ئێستا ئەم خانووانە هەمووی چۆڵە و کەسی تیادا نییە، بەو بیانووەی شوێنەواری بازنەی یەکەمە، کەچی ماوە نا ناماوە چەند خانوویەک دەڕووخێندرێ و دەکرێتە گەراجی ئۆتۆمبیل.
وەک باسی لێوە دەکەن جووەکانی بازنەی یەکەم بۆ ماوەی هەزران ساڵ لەبازنەی یەکەمی خوارەوە ژیاون، راستە ژمارەیان زۆر نەبووە، بەڵام توانیبوویان جێ پەنجەی خۆیان لەهەموو کارێک جێبهێڵن.
زۆرێک لەوانەی لەبازنەی یەکەمدا ژیاون ئێستا تەمەنیان نەوەد ساڵ دەبێ، کەمێکیان بیریان ماوە، کە چۆن هەڵسوکەوتیان کردووە، سەبارەت بەهاوڕێیەتی نێوان مووسڵمان جووەکان، مام سەلمانی تەمەن نەوەد ساڵ باس لێوە دەکات، کە جووەکان حەزیان بەهاوڕێیەتی هەبووە، هەردەم دەکراوە و کەسانی میواندار بوونە، کەچی مووسڵمانەکان زۆر بەکەمی هاوڕێیەتیان لەگەڵ جووەکاندا کردووە بەو بیانووەی غەیرە دینن.
زۆر جار لەگەڵ فەرهاد باسمان لەمەرگ و ژیان دەکرد، هیچ کات لەمردن نەدەترساین، پێمانوابوو ژیان دەرفەتێکە تا بتوانین خزمەت بەکەسە نزیک و دوورەکان بکەین، هەمیشە مشتومڕمان بوو لەسەر ئەوەی چۆن جێ پەنجەی خۆمان جێبهێڵین، ئینجا بەکار و کردەوە و نووسین و داهێنان یان هەر پیشەیەک بێ، سەر لەبەری مێژووی ئەو ناوچەیەمان دەخستە بەر باسەکانمان.
ماوەیەکی دوور و درێژ بوو فەرهادم نەبینی بوو، لەگەڵ ئەوەی لەبۆنە و یاد و جەژنەکاندا سەردانی یەکترمان دەکرد، چەند رۆژێک پێش جەژن ویستم سەردانی فەرهاد بکەم، دوای ئەوەی لەدەوام

هاتمەوە، برایەکم تەلەفۆنی بۆ کردم، زۆر بە پەشۆکاوی گوتی: فەرهاد جەڵتە لێداوە و نەگەیشتەتە نەخۆشخانە و کەچی دوایی کردووە.
کاتێک ئەو هەواڵەم بیست بۆ چەند خولەکێک بێدەنگ بووم، قوڕگم پڕ گریان بوو، نەمدەزانی چی بڵێم.
ئێستا هاوڕێی منداڵیم چۆتە دونیایەکی دیکە، ناوێرم سەردانی ماڵەوەیان بکەم نەوەک دایک و باوکی دووبارە دەست بەگریان بکەنەوە.
ئیتر فەرهاد لەنێوەندی هەموو نووسین و چیرۆک و تارەکانم ڕەنگدەداتەوە، ئەگەر رستەیەک هی خۆم نەبێ، ئەوا بێگومان فەرهاد خاوەنییەتی.
هەردەم یاری و ڕۆژانی قوتابخانەم دێتەوە یاد، فەرهاد یەکێک لەو هاوڕێیانە بە دووبارە لەشەقامە بازنەییەکان دووبارە نابێتەوە.

ڕەسوڵ بەختیار